

Sași și Șvabi. Șvabi din Bănat, în special cei din *Biserica-albă*, au primit zilele trecute visita câtorva Sași din Sibiu, — vre-o 20 elevi ai preparandiei săsești, în frunte cu profesorii *Dr. Scheiner* și *Dr. Schulerus*.

Ziarul *Ungarisch Weisskirchner Volksblatt* scrie cu multă căldură despre consăngeni din Sibiu, cari în conștiința națională stau atât de sus față de Șvabi.

Visita aceasta a fost pentru Șvabi un fel de scuturare „din somnul cel de moarte”.

Oare vor rămâne trezi? Vor relua oare și ei lucrul, spre a-și apăsă și cultiva comorile naționale?

Serbările dela Praga despre cari facem amintire la „Cronică” și cari au fost date din prilejul aniversării centenar a nașterii lui Palacký s'au dezvoltat într'o mare manifestațiune a spiritului de rasă al slavismului.

Cehii s'au înfrățit cu Polonii. Rușii au accentuat unitatea tuturor Slavilor cu Slavii din monarhie și au cerut ca ideea aceasta să se propage în Ungaria.

Mateiu Dula, reprezentatul Slovacilor, a vorbit și el, aclamând coroana S-tului Venceslau și dorind realizarea aspirațiilor legate de ea.

Ziarele maghiare dau mare importanță serbărilor și sunt îngrozite de ideea cuceritoare a panslavismului.

Bud. Hirlap strigă desperată că ne înecăm în oceanul slavismului și zice că se aliază și cu *Lueger* numai se rămână *Maghiari* și *liberi*.

Dar' și *stăpânitori* peste alte popoare?...

Noue volnicii gendarmerești.

Eară și eară! Am zis, că nu trece săptămână, în care să nu ne vină știri despre volnicii, făptuite de gendarmii lui Bánffy. rare-că acești sbiri sunt puși anume să chinuie pe popor, și îndeosebi pe Români. Numai de curând au arestat femei române în *Câmpeni*, și au pușcat

oameni nevinovați în *Dol* și acum ne vin știri despre alte volnicii tot din *Câmpeni*.

Eată ce 'i-se scrie „*Tribunei*”:

Câmpeni, 15 Iunie.

În 12 Iunie s'a sărbătorit cununia dlui Al. A. Macaveiu, din Bacium-Șeasa, cu d-șoara Lucreția Gomboș, din Vidra-de-sus. Ambii fiind în doliu nunta s'a sărbătorit restrins numai în familie, fără alaiul obișnuit, cu toate acestea, grație „păzitorilor” ordinii publice, această sărbătoare a sgdunit munții prin sgomotul ce a produs. Gendarmii era să aranjeze și aici un măcel, ca la *Dol*, și dacă nu s'a întâmplat o mare nenorocire, nu e meritul lor.

Drumul pe unde au trecut mirii a fost o cale triumfală. Mai frumos însă 'i-au primit în *Câmpeni*, și aci, reședința gendarmilor, s'a făcut un mare conflict.

Pregătirile țeranilor din *Câmpeni*, spune un martor ocular, așa se vede, a scos din fire pe comandantul gendarmeriei din *Câmpeni*, de oare-ce a dat ordin, a cărui executare era să fie un măcel. Anume, doi gendarmi înarmați până în dinți ne-au eșit în cale. Fără a zice un cuvânt au sărit la cail domnului *Dr. Zosim Chirtop* cu intențiune se rupă *tricolorul de pe hamuri*. Cail înspăimântat se avânta către șarț, amenințând viața celor cari erau în trăsură.

În trăsură era d-na Eug. C. Pop, doamna Iosif Gomboș n. Cothișel și domnișoara *Domnica Chirtop*.

După-ce au oprit trăsura, gendarmii înfuriați au poruncit vizitiului să depărteze *tricolorul național*, însă domnișoara *Chirtop* cu ton energic și hotărât a zis vizitiului *să nu asculte de porunca gendarmilor, ci să țină de cail înfuriați*.

Această ținută măreață a domnișoarei *Chirtop* a desbrăcat pe gendarmi de toate simțurile omenești și unul turbat răcnia, că la moment *o împușcă!* și ca nici una dintre dame să nu dubiteze în firmă hotărâre a eroului gendarm, *a ținut pușoa drept în fața soției mele, gata a o descărca*.

Noi bărbații numai mai târziu am ajuns la acest scandal ne mai pomenit și când dl *Dr. Zosim Chirtop* s'a apropiat de gendarmi, singur fără armă, cerând explicație, că ce se întâmplă, tot acel gendarm viteaz eșit din fire, răcnia să nu se apropie, *că'l împușcă*.

Eu trebuia să privesc cum un sâlbatec ține arma ținută spre dame fără scut și

la întrebarea că ce vrea, nu răspundea, ci îngrozit de prezența noastră și de frica răsunării, tremura ca varga, și-i tremura și pușca.

Numai după un răstimp a putut unul dintre gendarmi să cuvinteze, că putem trece; și noi am trecut, o trăsură după alta, având sulitele gendarmilor două palme dela pieptul nostru.

Deși dl avocat *Dr. Zosim Chirtop* a declarat, că răspunde pentru împodobirea cailor cu pantlici tricolore, gendarmii 'și-au ridicat puștile și sulitele spre fiecare trăsură, băgând groază în micii copilași, cari ne-au eșit în cale.

După acest act de barbarie ne-am dus mai mulți înși imediat la pretură și am denunțat cazul.

După-cum am aflat, toate acestea le pune la cale un anumit *Hamza*, locotenentul gendarmeriei din *Câmpeni*, la a cărui poruncă, cu 10 zile mai înainte, rupeau gendarmii *tricolorul* de pe hainele țerancelor și au deșinut pe doamna *Cothișel*.

Grindină și furtuni.

Săptămâna trecută au fost furtuni mari și grindini în mai multe părți locuite de Români, făcând mari pagube oamenilor în bucate și în clădiri.

Astfel Marți, în 14 l. c. s'a descărcat asupra comunelor *Săcal*, *Disnădieu*, *Măieru* și a comunelor învecinate din comitatul *Mureș-Turda* o ploaie cu ghiață grozavă, care a nimicit toate sămănăturile. Paguba se urcă la sute de mii de florini.

Mari vijoruri și grindini au fost cu deosebire Joi, în 16 l. c., cari s'au descărcat în aceeași zi peste foarte multe locuri. Astfel ni-se scrie din următoarele locuri:

Din *Tiuri* (lângă Blaj): O grozavă furtună a ajuns comuna *Tiuri* în 16 l. c. După o căldură mare, pe la 6 ore a venit un viscol cu tunete și fulgere și ploaie cu ghiață, în mărimea ouălor de porumb, apoi în mărimea ouălor de găină, nimicind totul pe hotar. Viscolul a fost așa de puternic, încât a luat coperișul mare al morei cu 6 petri a lui *Nicolae Rusau* și 'l-a dus de partea cealaltă a *Târnavei*.

Asemenea furtună și ghiață a bătut și la *Mihalț*, de unde ni-se scrie, că a făcut pagube de zeci de mii de fl.

Tot ce 'n cale a 'ntâlnit
Din spus în răsărit.

Dară nu mult ti fu dorul,
Căci își revăzu odorul
Într'o dalbă dimineată
Când, rătăcind prin verdeată,
Să uita cu dor la cer
Stelele pe rînd cum pier,
Și cum răsare el blând
Sus pe ceruri tremurând,
Și mai mândră, mai frumoasă,
Și mai dragă-drăgăstoasă,
De atuncia dorul lui
Nu-'s în stare ca să-'l spui.
Știu atâta, că odată
Copila fiind legănată
De-o luntriță 'n lac, pe valuri
Un vîntuț venind din maluri,
Răsturnă luntrea îndată
Și cu ea pe biata fată,
În adâncul val și rece
Ca să moară, să se 'nece.
Însă eată că deodată
Soarele pornește, eată,

Ca și fulgerul în jos
Jos în lacul cufundos,
Și luând copila 'n brață
A scăpat-o cu vieată.

Însă cum apa-'l udase,
Focul ce-'l încunjurase
Tot s'a stîns, ear' el rămase
Om ca noi, ca ori-și-care,
Însă mândru, mândru tare
Cum n'a fost, nici azi nu sînt,
Oameni mândri pe pămînt.
El luă copila 'n brață
Și culcînd-o pe verdeată
Așa, udă, leșinată,
O sărută 'n frunte-odată,
Și vîzînd că-'și vine 'n vieată
El cercă ca să se 'nalțe,
Însă nu putea să sboare,
Căci el nu mai era soare,
Ci un om sărac de rînd,
Muritor de pe pămînt.

El cuprinse-atunci îndată
Starea lui cea desperată,

Deci 'și-a scos inelul lui,
Pe el chipul soarelui,
Și cu-al ei 'și-l schimbă,
După-aceea s'a băgat
La 'mpăratul grădinari,
În grădinile lui mari.

III.

Când copila s'a trezit
Și inelul 'l-a zărit,
Ea îndată își gândise
Faptul cum se împlinise,
Cum-că soarele-a venit
Și pe ea o-a mîntuit,
Deci grăbită ea s'a dus,
La 'mpăratul și 'i-a spus
Cine — cum o-a mîntuit —
Împăratu-a poruncit,
Să se cate, să se știe
Cine-a fost și cin' să fie,
Soarele făcut în om
Că 'l-a face mare domn,
'l-a da fata de soție
Și întreaga 'mpărăție.

Din *Sârbova* (Bănat) ni-se scrie:

Azi în 16 l. c. pe la 4 ore a venit asupra noastră un vifor așa de turbat, încât a rupt din pământ și arborii cei mai mari. După vifor a venit grindină în mărimea ouălor de găină și ne-a nimicit grăul cel frumos de pe întreg hotarul.

În aceeași zi a fost mare furtună în *Tritiul-de-jos* și în *Țicudiu*, fără a bate ghiața. Dar oamenii au avut mari pagube în clădiri, cu deosebire în Tritiu, unde viforul a nimicit aproape întreaga comună, descoperind și ruinând case și clădiri economice. Ni-se scrie, că mare pagubă s'a făcut dlui Gregoriu Sâmpalean, învățător, căci nimic nu i-a rămas din clădiri; casă, șură, grajd, culină de vară, toate sunt ruină, precum și la unii proprietari, partea cea mai mare din clădiri sunt numai ruină.

Din *Armeni* ni-se vestește, că acolo viforul a descoperit vre-o 44 de șuri, și aproape nici o casă nu a rămas neruinată. Chiar turnul și biserică au fost descoperite, tot asemenea și școala gr.-or., așa încât întreg satul pare ca pustiu. Apoi pomi mari, zac prin grădini smulși din rădăcină.

Asemenea uragane au fost și prin alte părți, așa în comitatul Bihorului, unde 5 comune, anume M. Căke, D. Căke, Străkos, Bukorván, și Topești, au fost total ruinate, și toată roada câmpului a fost zdrobită de grindină.

Pretutindena lipsa și miseria e mare.

DIN LUME.

Răsboiul spaniol-american.

Răsboiul s'ă desvoltă foarte încet. Dela știrea din urmă, ce am dat, Spaniolilor a început să le meargă rău, cu deosebire în insulele *Filippine*. Răsboiul și acum s'ă poartă tot în două locuri de frunte, foarte depărtate unele de altele: unul la *Cuba*, în oceanul Atlantic, aproape de America și altul în insulele *Filippine*, în oceanul Pacific.

În Cuba Spaniolii se țin binișor. Răscolaji aici sunt mai slabi și Americanii n'au isbutit să debarce pe mal. Flota admiralului spaniol *Cervera* e tot închisă în golful dela Sant-Jago. Americanii bombardează cetățuiele de aici și fac încercări de a debarca pe uscat, dar până acum au fost respinși. În ajutorul lui *Cervera* a placat o nouă flotă spaniolă, sub comanda lui *Camora*.

Ear' ca semn pentru aflat
E inelul cel luat
Dela fata de 'mpărat.

Trecu vremea, trecu iute,
Ciasuri lungi și zile multe,
Când deodată numai eată,
Soarele dormind odată,
Sluga lui cu 'ncetinelul
'I-a furat din dej't inelul,
Căci 'I-a cunoscut pe dată —
Deci ducându-se la fată
'I-a cerut s'ă-i dea mâna, —
Fata cunoscând minciuna
Nu s'a învoit cu capul —
Dar' de giaba, — împăratul
Trebuia ce-a zis să țină, —
Deci trecând o săptămână
Poruncit-a să se facă
Nuntă mare 'mpărătească,
S'ă s'audă vestea 'n țeri,
Peste țeri și peste mări,
Însă eată că la nuntă
Întră multă, lume multă,

În *Filippine* le merge mai rău Spaniolilor. Aici răscolaji sunt tari și în toate insulele decurge luptă crâncenă între ei și Spaniolii. Răscolaji sunt biruitori și stăpâni pe insule. Numai capitala *Manilla* se mai ține, dar' ea e înconjurată din toate părțile: pe uscat de răscolaji, pe mare de cătră vapoarele americane ale lui Dewey.

Să vede, că răsboiul va ține încă multă vreme.

Crisă ministerială în Franca și Italia.

În Franca a abzis ministerul *Meline* și asemenea și în Italia ministerul *Rudini*. În Franca cauza a fost, că ministerul nu mai avea majoritate. În Italia abzicerea stă în legătură cu turburările din urmă și cu măsurile, ce a voit Rudini să le iee pentru liniștea țerei. În curând se vor forma nouă ministerii.

1848.

— Cronica anului. —

Brașov, 16 Iunie.

Azi a sosit aci Măr. Să *Gheorghe Dimitrie Bibescu*, Domnul țerei românești, împreună cu Doamna și cu copiii Măriei Sale. Brașovenii l-au primit cu cuvenită reverență. (Gaz. de Trans.)

Cluj, 16 Iunie.

„Ellenör” scrie, că ministerul maghiar a denumit de comisar plenipotențiat pentru Transilvania pe B. Nic. *Vay*, de care vor să se asculte toate direcțiile civile și militare. Adecă guvernul s'ă nu mai fie? — se întreabă „Gazeta”.

Sibiu, 17 Iunie.

Episcopul român n. u. este provocat să meargă la dieta Ungariei ca toți ceilalți episcopi, căci la din contră va fi greu pedepsit. (Gaz. de Trans.)

Cluj, 18 Iunie.

Iobăgia încetează în tot Ardealul pe toată vecia începând din 6/18 Iunie 1848 — adecă din Dumineca sfintei Treimi.

(Unde-am fost și eu, firește)
Deodată se ivește
Soarele cel grădinar
Și grăind cu nunii mari,
Colo 'n nunta 'mpărătească
Început-a să grăească:
„Înălțate împărate,
„Milostiv prea lumnate,
„Eu gândesc că fac cuminte
„De-oiu grăi două cuvinte:
„Aș avé o întrebare
„Cătră mirele cel mare,
„Că de-'i el cel ce-a scăpat
„Pe copila de 'mpărat,
„Să ne spuie nouă-acuma
„Cu de-a slla, cu de-a buna,
„Unde-a fost și cum ora
„Fiica când se preumbla,
„Căci e lucru cunoscut
„Cumcă nimeni n'a putut
„În grădina să se bago
„Căci la poartă era strajo,
„Și să întro nimenea
„Nici să ese nu putea”.

Legea prin care poporul transilvan, parte mare român, însă și Unguri mulți și câteva sate săsești scapă de robia veacurilor, e compusă din 10 §§. și lu trimisă în ziua următoare spre întărire la Impăratul. (Gaz. de Trans.)

— Regele trimite Transilvaniei un re-script în care o provoacă, ca după propunerea ministerului maghiar, s'ă și trimită în cel mai scurt timp 73 deputați la dieta Ungariei. (Gaz. de Trans.)

Cluj, 20 Iunie.

În dieta de azi se cetește *hotărîrea* asupra petițiunei Românilor, care în multe părți se declară implinită prin legile aduse până acum, precum sunt: ștergerea iobăgiei, a robotelor etc., ear' ce până acum nu s'a putut implini, va fi obiectul de *debatere al dietei comune*. Ear' ce se refereste la călcarea dreptului de proprietate, are să se judece la tribunal. (Gaz. de Trans.)

București, 21 Iunie.

Dela Telega sosește știrea, că la Prahova, Vâlcea, Islaz și peste Olt revoluția s'a început; acesta era semnalul pentru capitală. Comitetul a hotărît ca la a treia oară din noaptea de 21 spre 22 Iunie să se facă obșteasca ridicare. Guvernul însă a arestat pe C. A. Rosetti, majorul Voinescu și alții. Bibescu voind să arete nepăsarea lui despre partea mișcării, ese la preumblare cu trăsura deschisă, însoțit de ministrul seu Vilara. Trei tineri înarmați îl urmăresc și trag asupra lui, dar' nu-l nimeresc, zdrobindu-i numai epoleta.

(Pruncul Român și Ioan Ghica: Amintiri din pribegie).

Crasna, 22 Iunie.

Parochul românesc de aci ne înștiințează despre nedreapta alegere de deputat în Crasna, unde cu eschiderea Românilor, cari ceruseră de deputat pe *vicarul Alexandru St. Șulufiu*, se alese Ioan Lázár, un Român lăpădat mai de mult...

Partida maghiară batjocori cu numiri rușinoase pe Români, cari vor se protesteze la minister pentru-că fură împedecați a-și folosi dreptul alegerei după lege. (Org. Naț.)

Cum vorbia și cum grăia
Cum sloga s'ă 'ngălbinea,
Împăratul v'zând ce-'i
Cum 'i-a înșelat pe ei,
Aspră porunca a dat
De pe slugă 'l-au legat
De coadă la patru cai, —

Apoi nuntă cu alai
Au făcut, 'și-au măritat
Pe copila de 'mpărat,
Cea frumossă ca o floare
După fostul Sfântu soare.

Și-au făcut o nuntă mare
Pe-un fund negru de căldare,
Eu tăiam lemne cu sapa
Și cu ciurul căram apa,
Și torceam cu'n mare fus
Cât povestea ce v'am spus.

Beiuș, Iunie 1898.

Sărbarea națională de 3/15 Maiu.

(Urmare și fine).

În țeara libertății.

În Bacău.

În Bacău a fost sărbare frumoasă. La catedrală s'a ținut parastas, apoi se pornește un cortaj, alcătuit din membrii Ligei, societatea meseriașilor români și cetățenii cu familiile lor, la teatrul municipal, unde se ține o mare adunare națională presădată de dl Radu Forumbăru, vicepreședintele secțiunii Ligei din Bacău.

Ilustrul dascăl al neamului românesc, dl Nicolae Ionescu, ia cel dintâiu cuvântul și cu o voce caldă, plină de însuflețire, dl Nicolae Ionescu face istoricul revoluției din 1848 în toată Europa, arătând cât de impunătoare a fost adunarea Românilor dela Blaj din 3 Maiu.

Cuvintele venerabilului orator sânt acoperite de aplause la fiecare minut.

Vorbesc apoi d-nii studenți din Iași: Sachelărescu, Pivniceriu și Eraclide, cari fac istoricul revoluției dela 1848, tratează chestiunea națională arătând indeosebi starea Românilor din Transilvania.

Dl G. Iovian, profesor, laudă măreția zilei de 3 Maiu 1848, acțiunea bătrânilor și patriotismul lor înflăcărat, deplânge starea de acum a Românilor ardeleni și-și exprimă credința, că generația tineră își va ști face datoria, ca să se ajungă mai curând idealul pentru care au luptat bătrânii.

După vorbiri se primește următoarea hotărâre:

„Cetățenii Bacăuani întruniți azi în adunare națională pentru sărbarea zilei de 3 Maiu 1848, trimite o călduroasă salutare fraților lor de peste munți, cari lucră pentru drepturile lor strămoșești, și protestează în fața lumii culte de pedecile ce se pun desvoltării culturale a neamului românesc“.

După amezai a ținut dl Daniel Clain o conferență, cu titlul: „O pagină din istoria contemporană a Românilor“, ear' seara a fost banchet, unde s'au ținut mai multe toaste frumoase. Tot în seara acelei zile a avut loc, în grădina publică iluminată cu lampe venețiene și împodobită cu steaguri, o sărbare populară cu jocuri, etc.

În alte localități.

Afară de sărbările descrise până aci, s'au ținut sărbări în toate părțile României, precum în Rîmnicul-Vâlcei, în Predeal și chiar și pe sate, s. p. în Vîrteșcoiu, etc. Putem zice, că în România n'a fost unghi, în care să nu se facă sărbări în aducerea aminte a marelui adunări de pe Câmpul libertății a Românilor ardeleni.

În Bucovina.

Am amintit, că ziua de 3/15 Maiu a fost sărbătorită și în străinătate, pe unde se află tinerime de-a noastră la școală, precum în Paris, Bruxella, Berlin etc., apoi în Austria în Viena, Graz, în Bucovina etc. Tinerimea din aceste orașe au trimis telegrame de felicitare adunării, ce era să se țină în Blaj și la mai mulți fruntași naționali. Locul nu ne iartă, ca să le descriem pe toate aceste, ci vom face un scurt raport despre frumoasa sărbare, ținută în Cernăuți, capitala Bucovinei.

Frații noștri bucovineni au avut o întrunire frumoasă în Cernăuți, la hotelul „Central“. Sala a fost îndesuită de public. Președintele ales Dr. Criclevici salută adunarea, apoi s'a cântat *Deșteaptă-te Române* și s'au

ținut vorbiri însuflețitoare de cătră d-nii: Dr. V. Branisce, Bumbac, Bar. Alex. Hormuzachi ș. a. arătând toți însemnătatea zilei. Între altele baronul Hormuzachi zise, că 3/15 Maiu înseamnă pentru noi Români proclamarea libertății naționale față de apăsarea șovinismului maghiar. Vorbind apoi despre deosebita însemnătate a Ardealului pentru lupta națională, salută Ardealul și ardelenii, „cari și astăzi duc greul luptei pentru susținerea neamului nostru“.

Pe la 1 oră președintele Dr. Criclevici încheia partea oficială a sărbării, după care urmă partea socială, fiind ales ca president prof. Dr. Sbiera. În ziua următoare, Duminecă s'a făcut o excursiune veselă în pădurea „Horecea“, de unde s'a reîntors societatea seara în sunetele imnului național.

„Foaia Poporului“ — și Jidanul.

„Ecoul Moldovei“, zelosul organ antisemit din Iași, publică o scrisoare de dl Augustin Paul, din Bêrlad, care ne povestește următoarele:

Intr'o zi din săptămâna luminată a anului acestuia, Ioan Morariu a Giurchi, din Feneșuș-săseș, se afla în Brăila.

Ioan Morariu e un țeran cărtărar, abonent vechiu al *Foii Poporului* din Sibiu și ca atare cunoaște bine toate păsările și aspirațiunile neamului românesc.

Trecând pe strada regală se uită curios la firmele magaziiilor și se mira, ca pe o parte nu vedea decât nume ovrești.

— „Țeară românească“ — se zice — ved' însă că în renumita Brăilă tot comercial e în mâna Jidanelor! Dar' eată pe partea cealaltă și câte un nume românesc: Pantu, Boantă, Rădulescu, Perlea... trei, patru, Imprăștiți ca făina orbului prin mulțimea de Jidani. Sărăcii de noi!...

Ce căuta Ioan Morariu la Brăila, îl las să spună el singur.

„Domnișorule, ploile din anul trecut ne-au prăpădit toate sămănăturile. Oamenii cumpără mălaiu (păpușoiu) încă de astă-vară, ear' de an dela Paști nici cei mai găzdaci nu prea au bucate și Jidovii ne storc sufletul din oase. Mierța de mălaiu se vinde cu un zlot de argint și optzeci de crețari, cine are să dea bani gata, cine nu, cumpără și mai scump, pe contrătuș și-și bagă moșioară în datorii, din care numai Jidanul o va scoate, când o va cumpăra la licitație.

— Noi cetiam mereu în *Foia Poporului* darea de seamă despre vânzarea de bucate din Brăila și vedeam că între alte nume străine era și dl Nicolae Perlea, care vindea și cumpăra. M'am pus soție cu alți doi oameni din Feneș, fiecare cu câte o mie de zloți de argint, și am scris lui Perlea să ne trimită mălaiu. Dl Perlea ne-a răspuns, că ne trimite bucuros, dar' să-i dăm înainte câte 500 de zloți pe vagon și cât va mai fi să-i plătim pe urmă.

— Eu am luat banii și m'am dus la Cluj să-i dau la postă. Dar' eată că-mi aduce satana pe un Jidov în cale, care vrea să mă desmintă să nu trimit banii, căci am să-i perd și să rămân fără de mălaiu. Jidanul zicea, că a stat în Brăila vre-o 3—4 ani și de Perlea n'a auzit. Mi-s'a spus mai departe, că el poate să mă îndrepte la alți negușători de bucate și mi-a recomandat trei nume ovrești.

— Nu-l prea credeam eu pe jupânul, dar' mă gândeam și la bănișorii mei, să nu-i perd, că mult am asudat până 'i-am făcut. — Așa m'am hotărât să viu singur la Brăila, să ved' mințit-a *Foia Poporului*, ori mințit-a *Jidanul*? Este Perlea ori nu este?

— Și am aflat, domnișorule, că este: Dela Predeal încoace, pe cine am întrebat, toți îl cunoșteau și toți spuneau că-i tare găzdac și tare de omenie“.

Invitare de abonament.

Peste două săptămâni, adică cu 30 Iunie v. 1898 încetează abonamentul la „Foaia Poporului“ pe jumătatea dintâiu a anului acestuia. Onorații cetitori, cari au plătit abonamentul numai pe o jumătate de an, sânt rugați a și-i reînoui până la 30 Iunie c. v., ca să nu fim siliți a înceta cu trimiterea foii.

„Foaia Poporului“ va fi și în viitor, ceea ce a fost în trecut, *luptătoare pentru câștigarea drepturilor naționale, apărătoare a drepturilor poporului român și o povăzuitoare sinceră a țeranului și oamenilor dela sate în afaceri de politică națională, economie, literatură etc.* Ea va eși ca și până acum, *ilustrată și prețul va fi același și adică:*

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . . . 3 fl. (6 coroane)
Pe o jum. de an . . . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg . . . 15 lei
Pe o jumătate de an . . . 7 lei 50 bani.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela mijlocul anului (1 Iulie) pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum le trimitem deodată cu foaia și *mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe cupon, așa că trimițitorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.*

Abonenții noi sânt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetel, însemnând posta din urmă.

Deschizând deci nou abonament la „Foaia Poporului“ rugăm pe toți prietenii și spriginitorii noștri și ai cauzei naționale, să nu ne lipsească de prețiosul lor sprigin și să lățească foaia în cercul cunoștințelor lor. Noi ne vom strădui a le da, ca și în trecut, o foaie bună, folositoare și cu frumoase ilustrațiuni.

Administrațiunea

„Foia Poporului“.

SCRISORI.

Un învățător model.

Afând cu adânci regrete, că din cauză de morb dl Romul Simu, învățător la școala gr.-cat. din Sibiu, este necesitat a se despărți de școală, căreia timp de aproape 24 ani 'i-a servit cu cel mai desinteresat devotament, am crezut că fac un bun serviciu cerând și publicând informațiuni cu privire la trecutul dînsului, care, pentru învățătorime indeosebi ar fi păcat a se da uitării.

Exemple vrednice de urmat se găsesc nu numai pe treptele cele înalte ale societății, ci și pe cele mai de jos. Cum regina-poetă Carmen Sylva se exprimă într'un loc, adese-ori cărbunaru, simplul cărbunar, face un serviciu mai prețios mediului în care trăește, decât multe persoane înalte, care la tot pasul se abat din calea datorințelor. De aceea vă și rog, domnule Redactor, să binevoiți a publica în coloanele „Foii Poporului“ alăturata schiță biografică.

Conșcolar cu distincții bărbați: Ioan Bianu, Dr. Vasile Bianu, Dr. Augustin Frățilă, George Săcășan, George Jovian ș. a., dar' totdeauna primul între ei, — Romul Simu studiază până în clasa III. gimnasială, când în Decembrie 1870 îi moare tatăl seu, un cantor sărac și cu o mulțime de copii toți necrescuți, ear' cel mai mare bolnav pe pat ani de-arindul.

Băiatul R., fără a fi implinit încă vârsta de 14 ani, este silit să se supună grelei sarcini de a purta cantoratul în comuna sa Ciufud, lângă Blaj, cântând singur toate cântările, căci alți cântăreți nu erau — și totodată să-și

Afară de cohurile vechi din veacurile trecute au mai fost la Baia, în orașel, alte cohuri mai noue, ridicate de stat, cari însă sunt de mai mulți ani părăsite și stau pustii. Zidirile lor fac o impresiune tristă asupra călătorului. Aceasta impresiune nu se șterge nici la vederea frumoaselor șteampuri din Baia, căci și aceste sunt în neactivitate. Șteampurile au fost construite de curând și după cel mai nou sistem de cătră o societate minieră străină, care are în stăpânire cele mai multe băi. De present însă minele nu sunt în lucrare și în locul zuzetului de șteampuri și a petrekerilor lărmuitoare și vesele ale băieșilor ești din adâncimile pământului, pe stradele Baiei s'a înstăpânit liniștea și tăcerea. Minele și cohurile pustii, șteampurile tăcute și stradele goale... toate se pare că jelesc timpurile bune din trecut... Dar' locuitorii din Baia cred, că aceste timpuri se vor reîntoarce nu peste mult, când minele vor fi exploatare de nou. Aceasta credință se susține și prin împrejurarea, că șteampurile sunt grijite și ținute în bună rânduială pentru o eventuală întrebuintare. În minele Baiei se află, afară de aur și argint, telur-sylvanit, care este o raritate în băile noastre.

Astăzi Baia, cu casele sale curățate și atrăgătoare, este un centru de oare-care însemnătate pentru Românii din împrejurime. Aici se fac târguri de săptămână, se află o școală bună, un institut românesc de credit și păstrare („Munteana“) și scaunul unui protopopiat român gr.-or., protopopiatul Lupșei, de care se țin 27 de parochii, cu 16.178 de credincioși. Numărul locuitorilor Baiei este de 961, dintre cari aproape 800 sunt Români, ear' ceialalți Nemți și Unguri. Ei se ocupă cu economia și cu construirea de clădiri de lemn, dar' se pricep și la lucrarea minelor, căci mai toți au fost băieși. Locuitorii Baiei s'au împușinat în timpul din urmă, de oare-ce mulți mineri au emigrat, ducându-se în localități băieșesti.

Străinii, în parte românisați, sunt rămășițe de-ale băieșilor veniți la Baia când lucrarea minelor era în floare. În timpurile vechi au imigrat aici mulți băieși străini, cu deosebire Nemți, cari au dat nume nemțesc Baiei. Numele vechiu al ei este românesc: Baia și Baia de Arieș (tradus pe ungurește Aranyos-bánya). Alături de acesta însă figurează prin documente și numiri nemțești, precum Ovenberg, la 1391. Umberg, apoi Offenburg și Offenbánya. Acest din urmă, care azi se folosește în limba ungurească, e ticluit din numele nemțesc (Offen) și românesc (Baia) al localității. (Va urma).

CRONICĂ.

Eliberați! Aflăm cu bucurie, că dl *Crucian Simu*, bravul învățator din Ciufadiu (lângă Blaj) împlinindu-și osândă a fost eliberat din temnița de stat a Seghedinului, la 15 l. c., 8 ore dimineața. Dl Simu, condamnat împreună cu părintele *Vasilie Morariu*, închis acum în *Vaf*, și cu teologul *Ioan Simu*, eliberat mai înainte, pentru-că au înființat cor de țărani în comună și au cântat „Deșteaptă-te Române“ — a stat opt luni de zile în temniță, având să mai plătească și o amendă de 100 fl.

Deși slăbit trupest, în urma îndelungatelor suferințe, dl Simu a eșit din temniță neînfrânt în simțmintele sale, și a plecat numai decât spre casă, la dorita sa familie.

Luni a fost eliberat tot din *Seghedin* părintele *Rubinovici*. Privitor la aceasta ni-se scriu următoarele:

Rînd pe rînd temnițele Seghedinului eliberează pe câte un Român, ca după lungi și grele suferințe să respire aerul libertății în mijlocul celor doriți ai sei.

Zilele trecute a părăsit temnița dl *Crucian Simu*.

Luni, în 20 Iunie, a fost eliberat părintele *Mihail Rubinoviciu*, din Bruznic (Bănat).

Părintele *Rubinoviciu* condamnat de tribunalul din *Lugoj* pentru o pretinsă „agitație“ a trebuit să expieze cu 6 luni temniță de stat această crimă a sa, având să mai plătească încă și o amendă de 50 fl.

Rămâne acum închis singurul Român dl *Georgiu Făgărășan*, învățatorul nostru din Târ (lângă Blaj), care pe lângă chinuitoarea singurătate mai suferă și prin unele neajunsuri și rele știri ce-i vin de acasă...

Prima agentură română pentru cereale și afaceri comisionale. Din *Panciova* ni-se scrie, că la sfârșitul lui Mai, un Român, dl *Alexă Voinea*, a deschis acolo, sub firmă improcolată prima agentură pentru cereale și afaceri comisionale.

Dl *Voinea*, răzimat pe praxa sa vastă câștigată în decurs de un șir de ani pe terenul economic-comercial, cu deosebire însă având destoinicia recunoscută înaintea producătorilor dimprejurul *Panciovei*, în ce privește vinderea, cumpărarea de tot soiul de bucate, promite a-și da silința, stărînd ca mușterii sei, și cu deosebire *poporul dela sate*, ca economii producători, să-și poată valorifica produsele pe lângă cele mai bune prețuri și să-și poată procura tot felul de recuizite economice cu prețurile cele mai scăzute.

Spre acest scop deci, în biroul seu, la cererea și dorința ori-cui, va fi îngrijit ca la ori-și-ce fel de ramuri economice comerciale publicul să fie servit cu promptitudine și acurateță; mai departe se dau tot felul de informațiuni exacte cu privire la prețurile bucatelor, respective la fluctuațiunea și variarea acelor prețuri, ceea-ce pentru orientarea producătorilor e de mare însemnătate. În legătură și atingere cu cele mai mari și solide firme, dl *Voinea* face ca productul producătorilor să-l valorizeze la atari firme cu prețuri pe cât se poate de favorabile.

Toate aceste servicii le îndeplinește pe lângă unele taxe modeste.

Pe cât știm, această agentură este prima întreprindere românească de felul acesta nu numai în *Panciova*, ci în întreaga țeară.

Se valahisează! Înzădar, Maghiarii se valahisează. Îndeșert o toată munca culturalețurilor, cătrănite și necătrănite, în deșert e toată efortarea lui „*Nemzeti szövegség*“. Maghiarii aruncați în marea românismului se valahisează, nesiliți și cu dragă inimă, în ciuda protecțiunii excepționale a statului, a gendarmilor și a taturor *Jeszenszky*-lor. Estă un cas dintr-o miie:

Din *Alămor* ni-se scrie: Soția învățatorului de stat, *Szilágyi József*, care a aflat în anul trecut „revoluția“ din *Alămor*, blamându-se înaintea tribunalului din *Alba-Iulia*, — se îmbracă adese-ori în haine românești

pe cari le împrumută dela nevasta morarului nostru *Ilie Lazar*. Oamenii văzându-o îmbrăcată românește au constatat cu toții, că îi șede cu mult mai bine decât în haine ungurești. Doamna *Szilágyi* s'a hotărît a umbla de aci încolo îmbrăcată românește.

Chibritele lui „*Emke*“. Așa se vede, că cultura (?) lui *Emke* nu se propagă; sau de se propagă — nu luminează. Pentru-că comitetul acestui patriotic „*Kultur-egylet*“ s'a văzut îndemnat să facă contract cu o fabrică de chibrite, ce se va pune în serviciul seu.

Fabrica din *Budapesta* „*Unió*“, s'a legătuit să livreze chibrite patriotice cu insignii kulturegyletiste, și să jertfească 10% din prețul vânzării în scopurile „culturei“ urmărită de *Emke*.

Va se zică: „*Uniunea*“ și „*Emke*“ se vor contopi în cătran, ca se lumineze căile negre ale maghiarisărei.

Români, să vă feriți deci și mai mult de aceste lucruri cătrănite, pentru-că cătranul e veninos, și strică nespun, chiar și când se pare că luminează.

Daruri bisericesti. Ni-se scrie: Pentru înfrumșetarea sfintei noastre biserici din *Vișag*, dl *Ioan Fias*, morar, dimpreună cu soția sa *Catarina*, au dăruit 2 prapori frumoși în preț de 25 fl. Asemenea doamna văduvă *Sabina Opra*, pe lângă aceea că în societate cu alte femei de aici au contribuit și colectat o sumă de peste 34 fl. spre scopul mai sus indicat, a mai cusut încă alți patru prapori fără de a pretinde ceva pentru osteneală. Pentru aceste frumoase daruri și nobile fapte, Dumnezeu răsplătească-le cu bine! Pentru epitropie: *L. Iancu*, preot gr.-cat.

La „Reunținea sodalilor români din Sibiu“, precum aflăm, s'a sporit numărul membrilor ajutători cu următorii: *Irimie Răduț*, notar cercual în *Racovița*; *Mihail Hager*, proprietarul „*Stadtpark*“-ului, ear' al celor ordinari cu următorii: *Petru Moga*, *Zaharie Moga*, măiestri franzelari; *Isidor Grindeanu*, *Alexandru Lucian*, *Nicolae Pop*, *Nicolae Domnariu*, toți măiestri cismari; *Iacob Marchig*, măiestru rotar; *Iosif Joandrea*, măiestru pardositor; *Iosif Lazar*, măiestru morar; *Ioan Goga*, măiestru cojocar; *Mihail Simoneti*, sodal franzelar; *Iuliu Oprișor*, sodal curelar; *Nicolae Joandrea*, *Cornel Horgoș*, *Toma Vintilă* și *Nicolae Stroilă*, toți sodali tipografi; *Ioan Bogorin*, *Ioan Oprișor*, *Mihail Bolta*, *Laurențiu Chemendi*, *Constantin Lazar*, *Ioan Vulcan*, toți sodali cismari.

„*Nemzeti Szövegség*“ printre Români. „*Harnicul*“ și universalul *Herczegh*, a compus deja pe luna Iulie programul „isprăvurilor“ viitoare, ale „ingonloasei“ sale creațiuni *Nemzeti Szövegség*. Conform programului, nouele fiacuri au să fie: la 10 Iulie în *Deva*, unde vicecomitele *Hunedoarei Hollaky Arthur* s'obosește colosal de pe acum pentru reușita adunării constituante. În 17 Iulie se va constitui filiala din *Sibiu*!! În fruntea mișcării din *Sibiu*, au pus un jude de tribunal din loc, pe *Bán Ferencz*. *Herczegh Mihály* cu mare suită sunt așteptați în ambele locuri.

În curând, poate tot în Iulie, se va constitui filiala din *Blaj*.

Cantorii români la Împăratul. Cantorii români din Bucovina au ales o deputațiune cu însărcinarea să se prezente la Împăratul spre a-l ruga să li-se îmbunătățească plățile, căci fondul religios român de 20 milioane de florini, de unde sunt plătiți, e al bisericii române, ear' nu al străinilor cari se înfruptează din acest fond constituit de Stefan-cel-Mare.

Jertfele Umbei maghiare. Tribunei 'i-se scrie din Blaj, cu datul 17 Iunie:

Azi s'a sfișit cu examenele de calificăție a învățătorilor și comisarul guvernului a dat notă rea din limba maghiară la 16 învățători, din 37. Din alte studii au picat 3. S'au supus la examen și 4 învățătoare și au reușit toate.

Din Bistrița ni-se scrie: Din prilejul vișitei Archiducelui Iosif în Bistrița, orașul a fost decorat cu mare pompă. Mai mulți fruntași Sași, între cari și Dr. Kelpp și Dr. Carl Lang 'și-au decorat casele cu steaguri săsești și 'și-au încuiat porțile ca se nu poată intra poliția. Căpitanul poliției cu mai mulți detectivi au pătruns în curte cu forța și la Dr. Carl Lang au rupt lăcatul dela pod și au confiscat steagurile. Atât dl Kelpp, cât și Dr. Lang au făcut arătare criminală la tribunal, pentru încălcare de domiciliu și spargere de lăcat.

Ungurul tot Ungur, și în Româna. Din comana Viziru (lângă Brăila) se scrie unui ziar:

„De mai multă vreme s'a pripășit în această comună pe lângă elți străni și un ungar anume Ferencz Bortha. Acest individ aduce cele mai mari neajunsuri locuitorilor. Nu este zi ca să nu insulte sau să injure pe vre-un biet sătean. Așa pe Neagu Șerbănescu, 'l-a insultat de mai multe ori amenințându-l chiar cu armele. Altă-dată s'a dat în casa locuitorului Dobre Gr. Vlad amenințându-l cu cuțitul. Chiar și pe copiii dela școală li bate, când e beat, așa că bieții copii sânt nevoiți să-și schimbe calea.

Pe lângă toate aceste fapte barbare mai are obiceiul de a fura aproape tot ce întâlnește în cale.

S'au făcut mai multe plângeri primăriei locale în privința acestui Ungur.

Blamajul Maghiarilor la Londra. Un impresario, un director și o trupă de actori jidano-maghiari au plecat și s'au tot dus până au ajuns la Londra. Au plecat din Budapesta cu gândul, ca un jumătate de an să „defecteze“ vezi, Doamne, publicul expoziției etnografice din Londra, cu producții de artă unghurească. Cinci săptămâni s'au produs cu blamaj permanent. Reprezentațiile au fost de cea mai miserabilă categorie, încasări de bani prin urmare nu s'au putut face și trupa vagabundează flămândă și goală și fără adăpost pe stradele Londrei și antișambrează pe la câte un filantrop cerșind ajutor. Pe cei mai goli și prăpădiți li expedează rind pe rind acasă la Budapesta, par force, căci bani de drum nu sânt. Cei rămași în Londra cântă în localuri de mâna a treia, să-și câștige măcar atât să nu moară de foame. Poporația Londrei este scandalisată grozav de arta unghurească. S'au produs bine făloșii nostri Ungurași cu arta lor. Le gratulăm. Înainte nu-mai tot așa.

Se vede, că au nimerit rău Maghiarii cu alegerea impresariului Királfy, trebuia să tri-

mită pe Herczegh Mihály, care acum este foarte pătruns de afaceri teatrale.

Sărbarea Palacky. Sâmbătă s'a făcut în Praga în muzeul cehic desvélirea bustului lui Palacky, un istoric vestit al Cehilor. Sărbarea a fost foarte reușită și neconturbată de demonstrații politice, la cari se așteptau Cehii. Au luat parte la sărbare reprezentanții academiei din Petersburg, Moscva, Zagrab, ai societăților culturale din țeară, ai orașelor, mulți profesori și șefii oficiilor publice și private.

Bancă unghurească falimentată. Sânt deja doi ani de când banca unghurească din Sighetul-Marmației a falimentat, păgubind oamenii numai în depuneri cu două milioane florini. În 9 Iunie au ținut deponenții în Sighetul-Marmației o conferență. Au hotărât se ceară ajutor dela guvern și au autorisat o comisie de cinci membri, se facă pașii de lipsă pentru urgentarea chestiei la tribunal. Păgubiții s'au urit de a se mai nutri cu răbdări prăjite și au înaintat ministrului de justiție o petiție, în care cer punerea sub acuză și totodată cea mai strictă procedură judecătorească a membrilor din direcțiunea băncei, făcându-se și secuestru pe toată averea mobilă și imobilă a acelora.

Inspectorul gendarmilor. „Verordnungsblatt für das k. u. k. Heer“ publică știrea, că M. Sa a denumit pe dl Alexandru Jablanczy de Szenthyörgy, șef interimal de secție în ministerul de războiu, inspector al gendarmeriei.

Căderea unui teatru unghuresc. E mare supărare în israilul unghuresc. Direcția teatrului unghuresc din Pojon a ținut Marți ședință extraordinară, în care a hotărât căderea teatrului de acolo. Foile unghurești țin atât de însemnată chestia teatrului, încât o recomandă înaintea ministrului și zic, că susținerea unui teatru unghuresc în Pojon nu ar trebui să-și sparie dela cele mai mari jertfe materiale. Nu vor arunca oare o dare nouă pe capul sormanii poporației din Ungaria, ca se poată susține încă o trupă vagabundă de teatraliști jidano-maghiari?

O întâmplare ciudată. — Ziarul „Galații“ (România) povestește următoarea ciudată întâmplare:

Azi dimineață primarul unei comune din județul nostru sosit, prin bariera Tecuciului în orașul nostru, ca să facă mai multe târguiești. Venise cu căruța, însoțit de soția sa și o copilă în fragedă vîrstă. Județeanul, sosit în oraș, mîșă căruța în vale și merse să târguiescă niște pește. Femeia mai stătută câțva timp lângă căruța, apoi venind copilei somn, femeia, ca muma îngrijitoare, o înfășură într'o cuvertură și o culcă în fundul căruței. După aceea plecă și ea după târguiești.

În lipsa ei veni și soțul cu un sac conținând 70 kilograme de pește ce cumpărase din târg, și nenorocitul tată, neștiind că copilă sa doarme învelită în fundul căruței, trânti peștele deasupra ei.

Sosind muma și întrebând pe bărbatul ei ce s'a făcut copila lor, acesta rămase împetrit.

După-ce trecu nefericiților părinți prima spaimă, deteră peștele la o parte și durerea lor fu sfîșietoare găsindu-și copila moartă.

Autoritățile, înștiințate, au constatat cazul.

Se satură de maghiarisare. *Hazánk* publică scrisoarea disperată a unui ziarist *Magyar Gyula*, care se plînge de nenumeratele necazuri ce-l ajung de când toți Jidovii cu numele *Ungar* ori *Schlesinger*, s'au schimbat în *Magyar*.

Darea comunală pentru vre-o 5—6 inși 'i-se cere tot lui. Din Viena 'i-se cer 5000 fl. pentru un locomotiv ce ar fi cumpărat, deși în Viena n'a fost nicicând, și locomotiv n'a văzut decât în călătorii. Nevasta 'i-s'a supărat foc, că a primit într'o zi un act dela tribunal în cauză de divorț... etc.

Eată urmările maghiarisării de nume. Se fac de ris „Magyar-i“.

Secerișul morței. Într'o mahala (parte de oraș) a Vienei s'a întemplat un foarte rar și sguđitor cas. Moartea a nimicit într'o singură zi o familie întregă: moșul, fiul și nepotul. Un bătrân de 87 ani cu numele Krioka, a avut o mică prăvălie. În timpul din urmă s'a simțit foarte slab și bolnăvicios, s'a retras deci din prăvălie și a predat-o fiului său. Acesta era de 54 ani și veduv. Nu mult a putut nici el conduce prăvălia, căci o boală acută de plumăni 'l-a slobozit la pat. Prăvălia a rămas atunci la fiul acestuia, un tinăr de 24 ani. Tinărul Krioka a fost foarte zelos în conducerea negoțului și își îngrijea în același timp cu diligență și iubire bolnavii. Boala de plumăni, se vede, că a trecut dela tată la fiu, căci 'l-a doborât și pe acesta la pat. Marți dimineața a murit bătrânul Krioka, după prânz ficiorul și seara nepotul. Joi 'i-a înmormântat pe toți trei, în același mormânt.

Secetă în Arabia. Ziarul arab „Sanaa“ din vilaetul Iemen (Arabia) spune, că seceta crește acolo din ce în ce mai mult. Populația districtelor răsăritene ale vilaetului, emigrează spre cele dela Vest. În orașul Hodeidah domnește foametea. În sandjagul Hodeidah n'a plouat de șese luni. Guvernul general al provinciei a constituit comisii speciale pentru a veni în ajutorul celor flămânzi. S'au deschis liste de subscripții. Taxa de intrare a cerealelor a fost desființată până la încetarea secetei.

R Î S.

Răspuns bun.

Un solgăbireu unghur întâlnește pe un țeran român care venia din oraș.

— Ce se mai aude pe la oraș, bade Toadere? întrebă solgăbireul.

— Ce se s'audă, dle solgăbireu, răspunse badea Toader. Pe tâlharii cei mici îi spânzură, dar' dinaintea celor mari îi pleci căciula. Buda ziua dle solgăbireu, adause apoi țeranul, plecându-și căciula până la pământ.

POSTA REDACȚIEI.

Un Neoltean. Urmează în nrul viitor.

Abonent nr. 8782. Mergi în orașul cel mai apropiat la o bancă sau la vre-un bancher, unde vei găsi foi (d. e. „Mercur“) în cari se publică toate tragerile.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Calendarul săptămânei.

Zilele	Calendarul vechiu	Calind. nou	Soarele
	Duminica a 3-a d. Ros., gl. 2, sft. 3.		răs. ap.
Dum.	14 Prorocul Eliseiu	26 Ieremia	4 4 7 56
Luni	15 Prorocul Amos	27 Ladislau	4 4 7 56
Marți	16 S. Tihon făc. de min.	28 Leon Papa	4 4 7 56
Merc.	17 Muc. Manuil	29 (+) Pet. Pav.	4 5 7 55
Joi	18 Muc. Leontie	30 Paul Ged.	4 5 7 55
Vineri	19 Ap. Iuda frat. Dlui.	1 Iulie Teodor	4 5 7 55
Samb.	20 S. Muc. Metodie	2 Cerc. Mar.	4 5 7 55

Tirgurile din săptămâna viitoare după cal. vechiu.

Luni, 15 Iunie: Agnita, Maros-Kecze, Mercurea, Teaca.

Luni, 15 și Marți, 16 Iunie: Silimegiu.

Marți, 16 Iunie: Capolnaș-Olahfalău.

Marți, 16 și Mercuri, 17 Iunie: Hadad.

Mercuri, 17 Iunie: Mănăsturul-unguresc.

Mercuri, 17 și Joi, 18 Iunie: Sepși-Sân-Georgiu.

Joi, 18 Iunie: Bonțida, Ciuc-Sepviz, Cisanădie.

Vineri, 19 Iunie: Satulung, Zabola.

Mercuri, 17 până Sâmbătă, 20 Iunie: Harasztkerek.

Sâmbătă, 20 Iunie: Blaj, Cason, Maros-Vécs, Radnoth.

Duminică, 21 Iunie: Șoroștin, Tășnad.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
biblioteca „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcil 15:

INDREPTAR PRACTIC

IN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți intermnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

➔ Pentru porto postal câte 5 or. mai mult

Concurs.

Pentru ocuparea postului de
învățătoare la școala comunală din
Veștem (com. Sibiului) prin aceasta se
escrie concurs.

Emolumentele:

1. Salar anual 300 fl. solviți în rate
lunare.

2. Relut de lemne 24 fl., în două
rate semestrale.

3. Cuartir liber în edificiul școlii
și grădină în extensiune de 400□.

Doritoarele de a ocupa acest post au
de a-și subșterne rugărilor legalminte tim-
brate și provăzute:

a) cu diplomă de calificare;
b) extras matricular de botez;
c) atestat despre ocupațiunea de până
acum și purtarea morală;

d) atestat, că posed perfect limba
română și maghiară în vorbire și scriere,
— cel mult până în 10 Iulie a. c., la
adresa subscrișului senat.

Veștem, în 22 Iunie 1898.

Senatul școl. comunal:

Nicolae Hurubean,
președinte.

[1946] 1-1

La librăria „Tipografeii“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se vând:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

➔ Prețul 1 fl. v. a. ➔

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiți.

Testamentul meu și Conferențe publice.

➔ Prețul 1 fl. 50 cr. ➔

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen

(Propise)

se află de vânzare la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

100 bucăți 63 cr.

Cele mai nobile

Vinuri de pe colinele Ardealului

(curate)

[1054] 18-20

din vestitele pivnițe ale lui

IOSIF B. TEUTSCH

în Sighișoara,

se pot căpeta în Sibiu la JOHANN BILLES.

Fabrică de casse.

Subscrișul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — o pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plăttre în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

➔ Instalare de lumină Atycelen. ➔

Gustav Moess,

[480] 18-

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcil-mare Nr. 8.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vișeri, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a:

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Revoluții rom. de agricultură din comitatul Sibului“
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 = șese
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Revoluții rom. de agricultură din comitatul Sibului“

Prețul 85 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școalele noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Semnul

C. F. J.

Semnul

C. F. J.

Coase din oțel vërsat Tiegel

sub garanța pentru calitate excelentă.

Lungimea	75	80	85	90 cm.
1 bucată	—,80	—,80	1.—	1.—

Fiecare coasă cumpărată sub garanța dela mine, care nu corăspunde, se ia îndărăt, respective se schimbă, chiar și dacă a fost folosită.

La cumpărare de 10 bucăți de coase deodată, una se dă gratis.

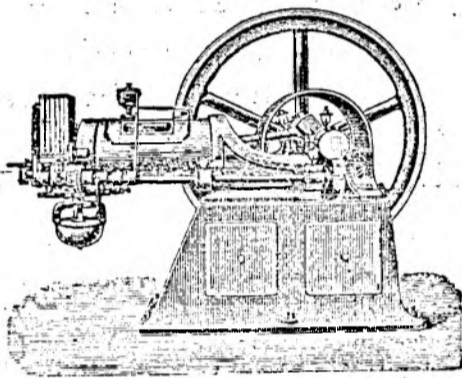
În un pachet de 5 chig., după lungimea coaselor, intră 6—8 bucăți, la care se se alătură portul postal împreună cu timbrul de fracht și proviziunea de rambursă câte 27 cr. în depărtarea zonei prime și 42 cr. în toate celelalte zone. [1225] 4—

Cute pentru ascuțit coasa

dela fl. —.06 până fl. —.35.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

Benzinul este liber de dare în aplicarea industrială și la economia de câmp!

Langen & Wolf,

fabrică de motori cu gaz

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53,

recomandă renumitele în toată lumea

motore originale „Otto“

pentru gaz și benzin. Excelent de potrivite pentru ori-ce industrie. Cea mai mică consumație de gaz și material combustibil față cu alte construcțiuni.

Locomobile cu benzin „Otto“

recunoscută ca cea mai bună și mai ieftină putere motorică pentru ori-șice economie.

**Nici mașinist, nici schinteii,
nici pericol de foc. totdeauna
gata de pornit!**

Desemnuri, prospecte și proiecte de spese gratis!

Representanți pentru Ardeal:

[900] 9—12

Theil & Freyler în Sibiu.

„ARIEȘANA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar' darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sânt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițând starea casei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoală cu reîntoarcerea ei.

2. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.

4. Acoardă credite fixe pe lângă întabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 19—60

în numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.